

ňováním výtek formálních. K takovým výtkám z moci a povinnosti úřední nebylo by lze přihlížeti, ani kdyby vskutku byly obžalovanými v odvodu uplatňovány. Z téže příčiny musí se posléze minouti s úspěchem vývody odvodu v tom směru, že se obžalovaným podařil důkaz pravdy. I tu jde o řešení otázky skutkové, jež nepodléhá přezkoumávání s hlediska § 290 tr. ř. Nelze ani pochopiti, jakže si sprostění obžalovaní představují, že by mohl zrušovací soud měniti posouzení otázky zdaru důkazu pravdy, již věnují tolik místa ve svém odvodu, jenž přece není opravným prostředkem. Co obžalovaní přednesli v odvodu, nemohlo tudíž zrušovací soud pohnouti k tomu, by zmateční stížnost soukromého obžalobce zamítl z toho důvodu, že je sprostňující výrok rozsudkový ospravedlněn nedostatkem trestné skutkové podstaty. Názor obžalovaného S-ého projevený při zrušovacím roku, že trestní řád neskýtá mu možnosti vznésti opravný prostředek proti sprostňujícímu rozsudku kmetského soudu, uznávajícího, že objektivně je dána skutková povaha přečinu proti bezpečnosti cti podle §§ 488 a 491 tr. zák., není plně oprávněn. V souzeném případě, kde jde o čistě sprostňující rozsudek, nemají ani obžalovaní opravného prostředku, měli by jej však a to zmateční stížnost, kdyby byl rozsudek vyhotoven podle § 13 tisk. nov. (Srov. rozh. čís. 3100.).

Čís. 3355.

Pokud nejde o porušení předpisů §§ 151 čís. 3 a 170 čís. 5 tr. ř. a zmatek čís. 4 § 344 tr. ř., byla-li přísežně jako svědek slyšena osoba hysterická.

Porušení slibu porotců (§ 313 tr. ř.), že se nebudou před svým výrokem o předmětu přelíčení s nikým domlouvatí, než se svými spoluprotci, není ohroženo zmatečností podle § 344 čís. 4 tr. ř.

Násilím ve smyslu § 125 tr. zák. jest jen to jednání, jímž byla napadená osoba přivedena ve stav nemohoucnosti, nikoli násilí spočívající v provedení mimomanželské soulože proti vůli ženy.

Násilím, ze kterého vzešla důležitá škoda, rozumí se v § 126 tr. zák. násilný čin, jímž byla napadená osoba přivedena ve stav nemohoucnosti, nikoli však násilný pohlavní akt.

Není vadou (§§ 318, 320, 344 čís. 6, 9 tr. ř.), nebylo-li pojata do hlavní otázky na zločin podle § 125 tr. zák., v čem »skutečně vykonané násilí«, a do dodatkové otázky na § 126 tr. zák., v čem »to násilí« spočívalo; bylo věci obhájcovou, by si vyžádal kontrolní otázku (§ 323 posl. odst. tr. ř.) na ony skutkové okolnosti.

(Rozh. ze dne 21. prosince 1928, Zm I 662/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po neveřejném ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku porotního soudu v Písku ze dne 16. října 1928, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem násilného smilstva podle § 125 tr. zák.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost tvrdí důvodem zmatečnosti podle § 344 čís. 4 tr. ř., že byl porušen zákon v předpisech §§ 151 čís. 3 a 170 čís. 5 tr. ř. tím, že byla jako svědkyně pod přísahou slyšena Anna K-ová, ačkoli, jak z lékařského nálezu a posudku vyplývá, jde o osobu stíženou těžkou hysterií, tudíž o osobu, o které lze tvrditi, že pro svůj duševní stav není s to vydati svědectví neb aspoň takové svědectví, které by podle § 170 čís. 5 tr. ř. bylo dovoleno podepříti přísahou. Uplatňované zmatečnosti však tu není. Svědkyně byla před svým výsledkem prohlédnuta soudními znalci lékaři a tito uznali, jak sama zmateční stížnost připouští, že svědkyně nebyla před svým výsledkem ve stavu bezvědomí nebo hysterického záchvatu a že byla schopna se upamatovati a podle pravdy vypovídati a že nebylo ani závady, by nemohla býti vyslechnuta přisezně. Poukázali při tom jen na potřebu mírného a klidného jednání s ní, by se nedostala do stavu nervového rozrušení, jež by její svědeckou výpověď znemožnilo. To však ani zmateční stížnost netvrdí, tím méně je to z protokolu o hlavním přelíčení zjevné, že takový stav svědeckou výpověď Anny K-ové znemožňující před jejím výsledkem a nebo za něho nastal. Bezdůvodně poukazuje zmateční stížnost též na pozdější výpověď znalců lékařů, že jsou známy případy, kde si hysterická osoba vymyslí celý příběh a jako pravdivý jej vyličila, zvláště když i v této souvislosti znalci tento případ u Anny K-ové se vši pravděpodobností vyloučili, ježto okolnosti jí uvedené a sběhnuvší se před spáchaným činem i po něm byly svědky potvrzeny a opravdu se staly, z čehož znalci soudí, že ani to, co se událo v jejím pokoji, není chorobným výmyslem hysterické osoby. Bezvýznamným je proto i všeobecný poukaz na případy z nauky soudního lékařství, když o svědkyni Anně K-ové bylo konkrétním zjišťováním odbornými znalci prokázáno, že u ní není překážky proti svědectví a přísaze. Týmž důvodem zmatečnosti tvrzená a prohlášením bratra obžalovaného Josefa H-y osvědčená závada, že prý porotcové před svým výrokem hovořili v poslední přestávce v jednání se svědky k líčení zavolanými i s jinými osobami, není ohrožena důvodem zmatečnosti podle § 344 čís. 4 tr. ř., pod jehož sankcí jest podle § 313 tr. ř. jen vzetí porotců do přísahy, která ovšem obsahuje i slib porotců, že před svým výrokem nebudou se o předmětu přelíčení s nikým domlouvat, než se svými spoluporotci. Případné porušení tohoto slibu zmatečností ohroženo není a jsou i důkazy o tom vedené — pro řízení o zmateční stížnosti bezvýznamné.

Jako další důvod zmatečnosti podle čís. 6 § 344 tr. ř. jest uplatněno porušení předpisu § 318 tr. ř. tím, že první hlavní otázka a první dodatková otázka nejsou dostatečně specialisovány, neboť není v nich obsaženo, v čem ono »skutečně vykonané násilí« v hlavní otázce a »to násilí« v dodatkové otázce mělo spočívat; přesné určení považuje zmateční stížnost za důležité v souzeném případě, kde podle svědectví Anny K-ové obžalovaný ji prý držel za krk a jí vyhrožoval, takže dostala záchvat a padla do bezvědomí, v němž prý obžalovaný s ní souložil, neboť ve smyslu § 125 tr. zák. rozumí se »násilím« jen to jednání, kterým jest napadená osoba přivedena ve stav nemohoucnosti, nikoli

však násilí spočívající v provedení mimomanželské soulože proti vůli ženy, a v § 126 tr. z. rozumí se rovněž oním násilím, ze kterého vzešla důležitá škoda, násilný čin, jímž byla napadená osoba přivedena ve stav nemohoucnosti, nikoli však násilný pohlavní akt. Znalci však, pokud lze z jejich v tom směru kusého posudku souditi, mají prý za to, že poškození fysického stavu Anny K-ové je následek nikoli násilného skutku, jímž prý obžalovaný učinil Annu K-ovou neschopnou odporu (škrčení pokud se týče vyhrůžka), nýbrž následek duševní deprese spojené s nejistotou a obavou, jak trestní případ dopadne. Zmateční stížnost jest i v tomto směru bezdůvodna. § 318 tr. ř. předpisuje jen, by do hlavní otázky pojaty byly všechny zákonné znaky trestného činu, čemuž v souzeném případě odpovídá doslov otázky, v níž jsou zákonné znaky § 125 tr. zák. uvedeny shodně se zákonem («skutečně vykonaným násilím učinil neschopnou, by mu odpor činila a ve stavu tom jí zneužil k mimomanželské souloži») takže není pochybnosti, že porotci byli tázáni nikoli na to, zda obžalovaný násilným způsobem vykonal samu soulož, aniž by k ní nějakým způsobem poškozenou donutil, nýbrž právě na to, zda obžalovaný vykonal násilí k tomu cíli a s tím účinkem, že poškozená nebyla následkem tohoto násilí schopna klásti odpor v napotomním provedení mimomanželské soulože. Zákon v § 318 tr. ř. vyžaduje jen, by byly v hlavní otázce uvedeny okolnosti potřebné pro identifikaci činu (k určitému poznačení činu) nebo k rozhodnutí o odškodňovacích nárocích, čemuž je vyhověno poznačením doby a místa činu i osoby znásilněné. To, co má na zřeteli zmateční stížnost, vyjádření zákonného znaku »násilí«, do otázky pojatého skutečnými poměry jemu odpovídajícími, zjištění skutkových okolností, jež dotýčný zákonný znak skutkové povahy trestného činu naplňují, je předmětem zvláštní dodatkové otázky podle § 323 posl. věta tr. ř., t. zv. otázky kontrolní a jest věcí strany, by si takovou otázku vyžádala. To však obhájce opomenul a nemůže si proto v onom směru stěžovati pro zmatečnost v dání otázek, jež s hlediska předpisu § 318 tr. ř. vyhovují. Není proto ani neurčitosti a neúplnosti ve výroku porotců, jímž jest zákonný skutkový znak skutečně vykonaného násilí na Anně K-ové před provedením soulože přivedení poškozené do stavu nemohoucnosti odporu a zneužití jí k mimomanželské souloži v tomto stavu, přiveděném vykonaným násilím, jasně a určitě zjištěn, takže ani důvod zmatečnosti podle § 344 čís. 9 tr. ř. na témže základě uplatněný není opodstatněn.

Stejně jest i v dodatkové otázce vyjádřeno způsobem zákonu odpovídajícím, že z t o h o násilí, to jest z činu v předchozí otázce zjištěného, vzešla Anně K-ové důležitá škoda na zdraví; tak byla ve smyslu § 322 tr. ř. bezvadně zjištěna přitěžující okolnost, zakládající po zákonu (§ 126 tr. zák.) změnu trestní sazby. Znalci jako pravděpodobnou příčinu zhoršení zdravotního stavu poškozené uvedli na prvním místě spáchaný čin následkem duševního otřesu a teprve v druhé řadě přičetli to stálému rozsušování soudními výsledky, strachem před hlavním přelíčením a utrpenou pohanou (což zmateční stížnost cituje jako příčinu jedinou); měla-li obhajoba na tomto základě pochybnosti o příčinné spojitosti zhoršení zdravotního stavu poškozené s učiněným násilím, bylo i tu na ní, by si vhodným návrhem kontrolní otázky podle § 323 posl. věta tr. ř.

zajistila zjištění skutkové základny pro přezkoumání toho, jakými skutečnostmi měli porotcové za odůvodněnou příčinnou spojitost mezi provedeným násilím a vzešlou důležitou škodou na zdraví poškozené, již zjistili kladným zodpověděním první dodatkové otázky. Neučiniv tak, nemůže si stěžovati ani do formulace dodatkové otázky, která správnou a úplnou citací této přitěžující okolnosti ze zákonného ustanovení § 126 tr. zák. hová předpisům §§ 322 a 318 tr. ř. Poněvadž však kladným zodpovězením této otázky byla zákonná podmínka vyšší trestní sazby § 126 tr. zák. bezvadně zjištěna, není ani neúplnosti ani nejasnosti ve výroku porotců, a jsou oba důvody zmatečnosti podle § 344 čís. 6 a 9 tr. ř. uplatněny i v příčině této otázky bezdůvodně. Bezvadné zjištění zákonné vyšší základny pro vyšší trestní sazbu § 126 tr. zák. jest pro nejvyšší soud závazné; nepřipustně tedy se domáhá zmateční stížnost důvodem zmatečnosti podle § 344 čís. 10 a 12 tr. ř. (správně jen podle tohoto ustanovení) pominutí této vyšší sazby, hodnotíc podle kuse citovaného znaleckého posudku samovolně a proti výroku porotců nepřipustně domnělý jejich omyl při zjištění příčinné spojitosti, o níž byla shora řeč. V tomto bodě tudíž proti zákonu provedenou, ostatně však bezdůvodnou zmateční stížnost bylo proto zahrnouti.

Čís. 3356.

Je-li kladným zodpověděním hlavní otázky zjištěn skutek vykazující všechny náležitosti objektivní a subjektivní skutkové podstaty zločinu žhářství podle § 166, 167 e) tr. zák., trestného podle § 167 e) tr. zák., má záporné zodpovědění dodatkové otázky, zda povstala z toho (t. j. z činu uvedeného v hlavní otázce) poškozeným značná škoda, jen za následek, že skutek nesmí býti kvalifikován jako zločin žhářství podle §§ 166, 167 c) tr. zák. a že důsledkem toho nesmí býti vzat za podklad trest § 167 d) tr. zák., t. j. trest doživotního těžkého žaláře, nemění však nic na použitelnosti trestní sazby podle § 167 e) tr. zák.

Nejde o vykročení z mezí zákonné trestní sazby, nýbrž o vykročení z mezí práva zmírňovacího, byl-li sice trest vyměřen podle správné trestní sazby (§ 167 e) tr. zák.; těžký žalář od 10 do 20 let), ale trest s použitím § 338 tr. ř. snížen (na 15 měsíců těžkého žaláře) pod nejnížší mez podle tohoto ustanovení přípustnou (§ 344 čís. 12 tr. ř.).

(Rozh. ze dne 21. prosince 1928, Zm I 675/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku porotního soudu v Hoře Kutné ze dne 13. října 1928, pokud jím obžalovanému, odsouzenému pro zločin žhářství podle §§ 166, 167 e), zločin veřejného násilí podle § 81 a zločin těžkého poškození na těle podle §§ 152, 155 b) tr. zák. byl podle § 167 e, 34 tr. zák. použitím § 338 tr. ř. uložen trest těžkého žaláře patnácti měsíců, zostřeného jedním postem měsíčně, zrušil napadený rozsudek ve výroku o trestu a ve výrocích s tím sou-